

การสังคมสงเคราะห์
กับการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด

นางสาวจรรยา เจตนสมบูรณ์

กลุ่มบริการเฉพาะทาง ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา
สถาบันยาเสพติดธัญญารักษ์ กรมการแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. 2547

คำนำ

การบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดนั้นแตกต่างจากการบำบัดรักษาโรคอื่นๆ เนื่องจากผู้ติดยาและสารเสพติดนั้นเป็นผู้ที่มีปัญหาความเจ็บป่วยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถปรับปรุงตัวเอง และดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุขได้ ดังนั้น ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดจึงต้องเป็นการดำเนินการแก้ไขปัญหาแบบสหวิชาชีพ และนักสังคมสงเคราะห์เป็นหนึ่งในวิชาชีพที่สำคัญ ที่มีบทบาทและหน้าที่ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด เพื่อพัฒนาให้ผู้ติดยาและสารเสพติดเป็นคนที่มีความประพฤติที่ดีต่อไป

ผู้จัดทำเป็นนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ ซึ่งปฏิบัติงานในสถานบำบัดรักษายาเสพติดของกรมการแพทย์ และมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดร่วมกับแพทย์พยาบาล นักจิตวิทยา ฯลฯ จึงได้เห็นความสำคัญในการจัดทำเอกสารทางวิชาการนี้ขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์และความรู้สำหรับบุคลากรผู้ทำหน้าที่บำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด และผู้สนใจทั่วไป

จรรยา เจตน์สมบุญรัตน์

28 มีนาคม 2547

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 การสังคมนาสงเคราะห์	1
ความหมายของการสังคมนาสงเคราะห์	1
ความหมายของการสังคมนาสงเคราะห์ทางการแพทย	2
หลักการปฏิบัติงานสังคมนาสงเคราะห์โดยทั่วไป	3
กระบวนการปฏิบัติงานสังคมนาสงเคราะห์	3
วิธีการทางสังคมนาสงเคราะห์	6
จรรยาบรรณของนักสังคมนาสงเคราะห์	10
บทบาทหน้าที่ของนักสังคมนาสงเคราะห์ทางการแพทย	11
บทที่ 2 การบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด	12
ขั้นตอนการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด	12
บทที่ 3 นักสังคมนาสงเคราะห์กับการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด	22
คุณสมบัติของนักสังคมนาสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานในสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด	22
ลักษณะงานของนักสังคมนาสงเคราะห์ในสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด	23
บทบาทหน้าที่ของนักสังคมนาสงเคราะห์ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด	32
บทที่ 4 การศึกษาผู้ปวยเฉพาะกรณี	36
ที่มาของกรณีศึกษา	36
ประวัติผู้ปวย	36
ปัญหาที่นักสังคมนาสงเคราะห์พบจากการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สาเหตุของปัญหา	38
ผลกระทบของปัญหา	39
การวางแผนให้การช่วยเหลือ	39
การดำเนินการให้ความช่วยเหลือของนักสังคมนาสงเคราะห์	39
ผลที่ได้รับและการติดตามผล	46
บรรณานุกรม	47